

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24—	v upravnosti prejemam:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	celt leta	550
na mesec	2—	na mesec	190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (I nadstropje levo), telefon št. 34.

Inšerati velja: petekostna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po

12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih inšeracijah po dogovoru.

Upravnosti naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inšerati itd.

to je administrativne stvari.

Pismena številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 35.

Slovenski Narod velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25—	za Nemčijo:	K 28—
celo leto	13—	celo leto	13—
pol leta	650	za Ameriko in vse druge dežele:	230—
celt leta		celo leto	K 30—
na mesec			

Vprašanjem glede inšeratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvoře levo), telefon št. 35.

Ubogi grof Stürgkh.

Naučni minister grof Stürgkh je pri nemških narodnih strankah padel v nemilost in začeli so proti njemu veliko vojno. Da, groze mu celo s predlogom, naj se ga posadi na zatočno klop. Moža, ki je bil še pred nekaj leti eden prvih voditeljev nemških nacionalnih strank, moža, ki je svoj čas odložil mesto dvornega svetnika v naučnem ministru, ker se je to zavzel za znane nemško-slovenske razrede na celjski gimnaziji, tega moža proglašajo sedaj njegovi folgoletni somišljeniki za — izdajala njihovih narodnih in kulturnih načel.

Slovenci pač nimamo vzroka, da bi se le kolikaj ogrevali za načina ministra grofa Stürgkha. Bil je vedno naš nasprotnik, odločen in delaven nasprotnik in se tudi kot minister ni izpremenil čisto nič. A ta vojna, ki so jo začele nemške stranke proti njemu, je značilna za vladajoče razmere in pojasnjuje kako potrebno je, napeti vse sile, da pade sedanje ministrstvo, čeprav so mu slovenski klerikale še te dni slovensko votirali zaupnico.

Nemške stranke so začele proti grofu Stürgkhu vojno, ker ni hotel ali ni vselej mogel postopati po diktatu nemških nacionalnih strank. Sicer prisega ministrski predsednik Bienerth pri vsaki priliki, da ne bo dovolil političnim strankam nobenega vpliva na državno upravo, nego hove, da se uprava vodi nepristransko in objektivno — toda to so besede, ki se nikakor ne vjemajo z dejanjem.

Nemške narodne stranke zahtevajo, da morajo »njihovi ministri plesati po njih komandi, da morajo nastavljati protežiranje, da se morajo ravnavati po njihovih željah in da morajo postopati v smislu njihovih intervencij. Ne dvomimo, da je grof Stürgkh storil, kar je mogel, saj smo to Slovenci že sami dovolj občutili. Ali vasih je vendar potrebno, ukloniti se tudi drugim vplivom, sem in tam se treba enkrat pokazati nekoliko objektivnosti ter sem in tam enkrat poštevati tudi stvarne razloge. Tako je storil tudi grof Stürgkh in sled tega ga hočejo zdaj nemški nacionalci politično ubiti.

Cela gonja izvira najbrž iz osebne maščevalnosti. Odstavljeni minister dr. Schreiner je grofa Stürgkha pri nemških strankah zatožil, da protežira ne le nacionalce, nego tudi

klerikale, kar je precej resnično in da mu enkrat dveh aktov ni postal v pregled nego dotični zadeci kar sam rešil. Obenem so štajerski nemškotarji zagnali velik krik, ker je postal slovenski okr. šolski nadzornik Schmoranz profesor risanja na mariborskem učiteljišču, tiroški nacionaleci pa so zbesnili, ker je bil dež. šolski nadzornik Lazanovski najbrž po vplivu klerikale pozvan, naj gre v pokoj.

Glavna stvar pa je najbrž ta, da je grof Stürgkh izdalno pomagal, da je bil nemški minister-krajan dr. Schreiner, ki je delal ministrstvu največje težave, iz službe spodenj Stürgkh je izpodrinil Schreinerja in Schreiner hoče Stürgkha ugonobit.

Usoda grofa Stürgkha nas pušča popolnoma hladne, kajti vrokov nimamo, da bi se za moža zavzemali. Toda vojna, ki so jo nemške narodne stranke začele, nam je razodela, da hočejo te stranke v ministrstvih, katera vodijo njih možje, biti absolutni gospodarji in da zahtevajo, naj so dočlena ministrstva v službi teh strank in naj uravnavajo vse svoje postopanje po diktatu teh strank. Državna uprava naj torej svojo moč in oblast porabila za ureševanje teženj nemških nacionalnih strank: državna uprava naj ne bo ne avstrijska, ne objektivna, marveč nemška in strankarska.

Večinoma se to tudi vse tako goди in od tod izvira odpor Slovanov. Še desetkrat bujši kakor Stürgkh, je justični minister Hohenburger. Dočim se da z grofom Stürgkhom vsaj govoriti, je to pri Hohenburgu pravopolnoma izključeno.

S tihim usmernim gledamo na to vojno nemških strank proti grofu Stürgkhui. Ce hočejo nemške stranke pomagati pri demolirjanju Bienerthovega ministrstva, jim slovenske stranke pač ne bodo branile. Se pač bliža preobrat. Stališče slovenskih strank napram ministrstvu je včeraj formuliral dr. Kramar in s tega stališča motrimo tudi nemško vojno proti grofu Stürgkhui. Znamerje je, da se bliža odločilni trenutek notranjepolitični krizi. To pa lahko rečemo po svojih skušnjah, da grof Stürgkh pač ni zasluzil, kar mu je »Grazer Tagblatt« včeraj zalačil v obraz, da je namreč »endgültig als deutscher Minister abgelehnt«. Uboji grof Stürgkh! Siecer pa smo mnenja, da bi Nemci postopali pravilnejše, ko bi ne vedeli, da se začno v kratkem odločilna glasovanja v prora-

čunskem odseku in da je postala rekonstrukcija Bienerthovega ministarstva veleaktualna stvar.

Karol Kotnik

Nad celim slovenskim svetom je ležala tuga, vsako pošteno slovensko srce je plakalo ko so položili včeraj v grob moža, ki je v zadnjem trenotku svojega življenja mislil na rešitev slovenskih otrok pred potujevanjem.

Prijazjni Verd pač že dolgo ni viden toliko gostov iz vseh končev naše domovine, kakor včeraj populne; iz Ljubljane sta jih prepeljala opoldanski dunajski poštni in vrhniški, iz Notranjske pa tržaški vlak. Pa to pot se niso prišli zabavat v ta lepi kraj: na vseh obrazih je iežala težka žalost, sleherno lice je bilo resno. Prišlo so vse te množice, da izkažejo zadnjo čast plemenitemu slovenskemu mladinoljubu . . .

Le prezgodaj je prišla ura ločitve. V slovo je pevki zbor »Ljubljanskega Zvona«, pomnožen z drugimi ljubljanskimi pevci, zapel prav v srce segajočo žalostinko »Uslik nas, gospod!«. Nato se je jeli pomikati pogrebni sprevod proti pokopališču. »Solza žalosti se mi utrija v očesu, ko stojim nad odprtim grobom moža, kateremu sem še pred nekatерimi leti bil na gimnaziji učitelj in ravnatelj. Pokojnik je bil marljiv in pričen in s svojo marljivostjo si je predobil imetje. Premoženja pa ni užival sam, ni ga porabil niti da bi si krepčal svoje rahlo zdravje. Delal je noč in dan, da je zapustil slovenski deci v resnici kraljevski dar. Nobe no slovensko društvo, nobena korporacija ni doslej še dobila takega daru. Ta dar je namenjen deci, da se izobrazi na podlagi materinskega jezika. Danes vidimo ostuden prizor, da se otroci v šolah učijo tujega jezika, da potem zasramujejo svoj rodino jezik in mater ki jih je tega jezika učila. Kolika žalost za slovensko maturo, ki jo zasramujejo lastni otroci! »Družba sv. Cirila in Metoda« bo ustavljala z tega daru šole in vrtce in bo v njih učila slovenske otroke slovenske besede. Ti pa dragi pokojnik, počivaj v miru, saj bo počival v tej blagi zavesti, da Ti bo hvaljen še pozne, pozne čase slovenski narod. Naj bi bil Tvoj blagi čin v spodbudo nam in v korist slovenskih deci.« Govor prvmestnika je napravil na navzoče res globok vtis in menda ga ni bilo očesa, ki bi ne bilo v tem trenutku ostalo suho. Slednji je zapel »Ljubljanski Zvon« žalostinko »Blagomu, ki se spočije«, nato pa se je pokopališče počasi izpraznilo.

bil v zastopstvu ravn. banke Slavije Hribarja g. Vidmajer, dalje dež. poslanca dr. Oražen in Turk, ljublj obč. svetn. dr. Majaron, Lenče, dr. Švigelj, okr. glavar v p. Lapajne, dv. svetn. dr. Ferjančič, tovarnar Jelovšek, primarij dr. Gregorič, notar Komatar, advokat dr. Tomšič itd. Med damami so bile gospe dr. Tavčarjeva, dr. Majarova, Hudovernikova, pl. Trnkoczyjeva, Sadnikarjeva in dr. Krautova iz Kamnika itd. Zastopane so bile neštetevine podružnice »Ciril-Metodove družbe« iz Kranjske, Primorske in Štajerske. Vseh udeležnikov pogreba je bilo mnogo nad tisoč. Sprevid je dosegel polagona na pokopališču, ki je bilo pot pot to za vse neštetevine pogrebne kar premajhno. Krsto so zanesli najprej v cerkvico, kjer je »Ljubljanski Zvon« zapel »Nad zvezdami«. Po cerkevni ceremoniji so nato položili rakev v grob; nad njim je sprevidel prvmestnik »Družbe sv. Cirila in Metoda« nekako sledi: »Solza žalosti se mi utrija v očesu, ko stojim nad odprtim grobom moža, kateremu sem še pred nekatérimi leti bil na gimnaziji učitelj in ravnatelj. Pokojnik je bil marljiv in pričen in s svojo marljivostjo si je predobil imetje. Premoženja pa ni užival sam, ni ga porabil niti da bi si krepčal svoje rahlo zdravje. Delal je noč in dan, da je zapustil slovenski deci v resnici kraljevski dar. Nobe no slovensko društvo, nobena korporacija ni doslej še dobila takega daru. Ta dar je namenjen deci, da se izobrazi na podlagi materinskega jezika. Danes vidimo ostuden prizor, da se otroci v šolah učijo tujega jezika, da potem zasramujejo svoj rodino jezik in mater ki jih je tega jezika učila. Kolika žalost za slovensko maturo, ki jo zasramujejo lastni otroci! »Družba sv. Cirila in Metoda« bo ustavljala z tega daru šole in vrtce in bo v njih učila slovenske otroke slovenske besede. Ti pa dragi pokojnik, počivaj v miru, saj bo počival v tej blagi zavesti, da Ti bo hvaljen še pozne, pozne čase slovenski narod. Naj bi bil Tvoj blagi čin v spodbudo nam in v korist slovenskih deci.« Govor prvmestnika je napravil na navzoče res globok vtis in menda ga ni bilo očesa, ki bi ne bilo v tem trenutku ostalo suho. Slednji je zapel »Ljubljanski Zvon« žalostinko »Blagomu, ki se spočije«, nato pa se je pokopališče počasi izpraznilo.

uradno narodno dopisovanje. Se pred letom se je spremnilo v sladko priznanje srčne tajnosti, ki je bila obema že davno znana. Edina povsod in vselej, edina sta bila tudi v tem. Kdo naj jima moti ali celo krati srečo?

Meseča majnika, torej še pred veliko skupščino sta prejela za medsebojno sporazumnošč in cerkevni blagoslov. S tem je dobila mlada zakonska sreča peroti in odhitela z njima preko morja v Benetke. Rim in še niže dol in deželo pomaranč, limon, polente in pelagre. Celo na Vezuv sta šla pogledat pekleni dimnik, da bi slišala, kako se cro na poklenskem dnu v veliko veselje pravovernih kristjanov in vseh hudičev — kar celega sveta liberalci.

Šumelo je v žrelih in siskalih, kačor v daljavo se izgubljajoči brzvlak. Makso je razlagal svoji ne preveč lahkoverni ženici, da mora biti po teh glasovih sedeč pekel zelo zelo globoko pod njima, zakaj sicer bi moral spoznati nekaj znanj grčenikov že po glasu. Marica se je temu razlagaju prav srčano smejala, se prisilenila k svojemu Maksu ter potrdila, da jo je groza tu doli sikejocih glasov, kadeče se sopare in raznih plinov. Kaj će se stres zemlja in ju zasuje z lavo? Profesor je pogorel s peklom in liberalci. Danes prvič nista bila edina v nazorih. Ne posebno zadovoljna s tem dogodkom sta se vrnila v neapoljsko okolico.

Profesor Pavlič je bil namreč po svojem prepričanju pošten katoličan, prav kakor se spodobi. Imel je pa tudi nekaj človeških lastnosti. Med temi je bila poglavitna, da se nibrati božje kapljice, in druga, ne manjša, da je ob posnehanju prvega pijača, očeta Nostra, tudi nepremehoma kadil močne smotke, česar očak Noe gotovo ni počenjal, naje tudi trde zopet drugi hudomušnici, da je Noe tobai začigal — (seveda z žlepkenami, ki niso bile družbe sv. C. in M.) — ko je barko delal.

(Dalej prihodnje)

LISTEK.

Svobodna.

Spisal Ivo Trošt.

Tisočkrat si je želela iz sedanja ga zapora nekdanje mladostne sreče. Zivljenje ji ni nudilo drugega nego trpljenje, zatajevanje, britkost, samo bol ob zavesti, da je kruto varana. Svojo svobodno mladost, svečnost in zivljenost je nameč poklonila Maksu zastonju. Lagal je tedaj, grdo lagal, ko ji je obetal zivljenje posuto s cvetjem. Za vse, kar ji je obeta, ji sedaj ne more dati ničesar. Zastonju si je tisočkrat zopet želela prejšnjo svobodo, zastonju uveljavljenje svojih pravic, ki jih je tako strogo zahtevala njena dozorevajoča mladost, njeni prekipevajoči telo. Kako, ko ji Makso ne more odvrniti ničesar!

In vendar je zopet dcerga svobodo, čulo jo je sicer gluho nebo. Poštarica je bila nekje na deželi, imovite rodbine, dobrih roditeljev, ki so hčerk lahko dovoljevali poleg stanovske plače še obilne podpore, da si je ogledala svet, izpopolnila znanje. Na vsaki večji narodni skupščini je brilirala v elegantni toaleti, z odličnim nastopom in prav vselej v izbrani družbi. Njeni lepoti in obenem sigurnosti v vsakršnem položaju sta ji pridobivala povsod prijate-

Omenimo naj, da je ves sprevod v resnici prav okusno aranžiral domači »Prvi slovenski pogrebni za vod« v Ljubljani.

Tam torej na samotnem pokopališču ob beli cerkvici počiva sedaj to zlato slovensko srce, ki je vsega svetega truda v dela plodove darovalo slovenski mladinici, ki ji grozi potujičenje. Naj bi iz tega groba vzklikila vsepoposod nova vrema in novo navdušenje za našo slovensko stvar, naj bi se vzbudila »slovenčina, celak in spoznala kje je njen cilj, kod naj grejena pot, naj bi sprevidevala, kakor je sprevidel blagi pokojnik, da je v naši mladinici naš up in naša prihodnost; da so nam vzelci vse, ce so nam vzelci deco. Delajmo s podvojenimi silami, da se to nikdar ne zgodil!

Iz parlamenta.

Seja poslanske zbornice. — Bienerthov govor. — Stališče »Slovenske Enot«. — Malik o Slovencih.

V včerajšnji seji poslanske zbornice

zvoje stališče nasproti vladi. Največja zapreka pozitivnemu delu v zbornici je sedanj sistem vlade. Dosej so vsaj Nemci bili prijatelji tega sistema, sedaj pa so tudi Nemci odpovedali Bienerthu službo. Pogajati se bo moral z njimi, da jih zopet pridobi. Slovani niso nasprotni narodnemu sprazumu, akoravno so izjavili, da odklanjajo Bienerthove jezikovne predloge, temveč si žele razgovor o problemu narodnostiih prepirov. Vlada pa je poslala k pogajanjem na Češko ministra Schreinera, kar gotovo ni bilo dobro. Govornik se peče z razmerami v češkem deželnem zboru in preide na svoje potovanje v Petrograd; izjavila, da stvar vendar ni tako strahovita, kakor vpijejo Nemci, govoril je tam o avstrijski notranji politiki in o češkem nacionalizmu. Čehi poznajo le češki patriotizem, drugega ne. Novoslovanstvo ne zasleduje državnopolitičnih ciljev. Kritizira postopanje vlade proti Jugoslovom. Srbi so iskali po cela stoletja v Avstriji zavetišča, s Friedjungovimi procesi pa se ne dela državna politika. Čehi se bore proti temu sistemu, ki ga vlada vzdržuje proti celim narodom.

Posl. Stözl polemizira z dr. Kramarem. Pravi, da morajo Nemci v interesu države skrbeti, da Avstrija ne postane slovenska država. — Zbornica nato pride k razpravi o Grafenauerjevem nujnem predlogu. — Posl. Malik je govoril o razmerah na Koroškem. Trdil je, da Slovenci z nemškimi uradniki čisto dobro izhajajo. Tu pa pride slovenski advokat in začne slovensko govoriti z uradnikom, ki slovensko ne zna. Uradnika naznani, in cela državna afera nastane iz stvari. Govornik pravi, da pogosto prihajajo slovenski prosile za službe s samimi izvrstnimi redovi v spriceljih, nazadnje pa se pokaže, da niti nemško ne zna. Malik začne govoriti na tak način, da vzbudi pri Čehih in Slovencih veliko ogroženje. Nemir je trajal precej časa. Slednjič Malik pozivlja Nemce, naj bodo složni.

Brambni minister naznana, da je bil rekrutni kontingenat sankcijuiran.

Posl. Hribar je vložil interpelacijo zaradi postopanja uradnikov na celovškem kolodvoru proti slovenskim popotnikom.

Prihodnja seja danes ob 11. popoldne.

Gospaska zbornica. — Rekrutna predloga.

Gospaska zbornica je v včerajšnjih svojih sejih rešila rekrutni predlog v drugem in tretjem branju. Debata je bila deloma prav interesantna. Grof Latour je govoril za rusko - avstrijsko prijateljstvo, pa na podlagi avstrijsko - nemškega prijateljstva. Tudi o dalmatinskih železnicah se je govorilo. Minister Wrba je povedal, da so od avstrijske strani končane vse predpriprave za železnicu Novo mesto - Metlika in Ogulin - Knin.

Dnevne vesti.
+ Sedaj pa vemo! Po skoro štitedenskem molku se je »Slovenec« včeraj vendarle ojunačil ter spregovoril o eni izmed številnih škofovih afer, ki smo jih razkrili v zadnjem času. Da se »Slovenec« gospoda pripravlja na odgovor, smo vedeli že pred tednom. Toda dan je prešel za dnevom, a odgovora še vendar ni bilo. Mislimi smo: Gospoda se hočejo tako temeljito pripraviti, da nam bodo dali tak odgovor, ki bo nam kar sapa zapr. A doživel smo veliko razočaranje. Mesto stvarnega, na dejstvu uprtega odgovora, kakršnega bi stvar v interesu javnosti in škofo samega zaslužila, so nanizali v svoji notici kup malookusnih psovk, obrabljenih fraz in papirnatih groženj, misleč, da bodo s tem spravili resnico s sveta ter oprali škofo pred javnostjo. — »Slovenec« piše dobesedno: »Niti ena beseda v tozadavnih »Narodovih« napadih ni resnica, vse je zlagano.« — Jemljemo to »Slovenec« zatrilo na znanje, nasvetovali pa bi gospodom »Slovenčevim« urednikom, da bi se bili preje nekoliko natančnejše informirali, predno so napisali to kategorično trditev. Če bi se bili informirali, potem bi bili izvedeli, da toži škofo Antonu Bonaventuro kurator umobolne Marije Rozmanove radi hranilne knjižice in zavarovalne police in da je bil škof par dni po svojem povratku iz Rima, zasiljan v tej stvari pred sodiščem v Idriji. In če je »Slovenec« ta stvar znana, domnejam, da mu je znana prav dobro, kako je mogel potem zapisati zatrdirlo: »Niti ena beseda v tozadavnih »Narodovih« napadih ni resnica, vse je zlagano!« Na kateri strani častivredna »Slovenec« gospoda je laž? Ali je laž tudi vest o Rozmanovem, s cekini opremljenem škopu, ali je laž tudi razkritje o škofovem polmillionskem posojilu, ki ga je

država dala po posredovanju številnih poslanec Antonu Bonaventuri proti 1% obrestovanju? — Zakaj si »Slovenec« o teh stvarih ne upoštevati ali besedil? Zakaj tudi tega ne progleda za laž? Tudi okrog afere Mazelle hodi škofov glasilo, kakor maček okrog vrele kafe. Pogreva samo stare laži, da je bil Mazelle baje iz službe odpuščen, desni je Mazelle že pred meseci poštancu »Slovenec« z nepobitnimi dejstvi dokazal, da so vse »Slovenec« trditve glede njegove osebe lažnije in po ligurianski navadi infernalno - zlobno zavite. Naj »Slovenec« le pride s svojimi zagroženimi razkritji glede Mazella, Mazelle se teh razkritij ni malo ne boji. Pri tej priliki pa naj šeneklavški gospodje tudi pojasne, na kak način je prišel deželni glavar Fran Šuklje do svojega državnoborskega mandata? Naj odkrito in brez ovinkov povedo, ali so resnična razkritja našega lista o aferi Pattay - dr. Slepko - Mazelle-Leban? — Ko nam klerikale na vsa vprašanja odgovore potem se bomo pomenili še o nekaterih drugih stvarach, ki se tudi čakajo na — pojasnilo!

+ Kadar so klerikale v stiskih vočigled kakih naših razkritij, takrat vedno kličejo po dr. Tavčarju ter ga rote in mu groze, naj prepreči v »Slovenskem Narodu« klerikalni neljuba razkritja. Včerajšnji »Slovenec« piše dobesedno: »Pozivljeno dr. Tavčarja, da te infamne laži takoj slovesno v »Narodu« prekliče, v nasprotnem slučaju prosimo naše poslance, da pri prvi priliki v deželnem zboru izvajajo proti dr. Tavčarju take posledice, kakršne naj proti vsemu, ki, ako tudi le pasivno podpira take laži!« Caramba, to je strahovita grožnja! Toda kolikor poznamo dr. Tavčarja, se pri možeh, kakršen je on, s takimi grožnjami preklicano malo opravi. Dokažite, gospoda, z nepobitnimi, nad vsak dvom zvišenimi podatki, da so »Narodova« razkritja neosnovana, pa bo dr. Tavčar kot mož in poštenjak prvi, ki bo veljal, da se naj eventualno storjena krivica popravi! Dokler pa bodo »Narodove« laži take, kakor v aferi s Podmolniškim gozdom, ko se je »Slovenec« tudi pridušal, da so naša razkritja lažniva ter klical na mož dr. Tavčarja, dotlej naj klerikalno glasilo le opusti neumestne apele na dr. Tavčarja! »Slovenski Narod« služi javnosti in v interesu: te javnosti je, da se razkrivajo tudi take stvari, o katerih bi klerikale za življenje radi, da bi ostale prikrite s plaščem — krščanske ljubezni, ki pa je sami ne poznajo, dasi zahtevajo, da bi jo naj drugi poznali.

+ »Slovenec« je dobil krče zradi ogromne zapuščine, ki jo je podaril družbi sv. Cirila in Metoda nepozabni mecen slovenskega naroda, g. Karel Kotnik. Pred par tedni je se »Slovenec« proglašal: »Cirilmotodarija« je protinadarodna in stup za narodno idejo. Sedaj pa piše o tem zgodovinskem volilu: »S tem je storil (blagi pokojnik) boljše delo, kakor ako bi zapustil to sveto v kakih drugih namene liberalne stranke. Prepričani smo, da ga je vodil pri tem plemenit namen.« Tedaj vendar ni blagi pokojnik podprt protinadarodno stvar in stup, za narodno idejo. Pri »Slovenecu«, oziroma v stranki imajo moralnega mačka. Mesto prekletstva nad družbo je prišel blagoslov. Blagi pokojnik se je za tako ogromno volilo gotovo odločil le v sledi »Slovenec« gonje proti družbi. Znano mu je tudi bilo, kako surovo je odslovljil odotni dekan lani družbenega odpoljanja. Kričal je kot predsednik pridružnice: »Nočem ničesar slišati o družbi!« Odkar nismo več farji (ipsissima verba) zraven, ni več blagoslov. Povsod ste tepeni (Ptuj) tu prav se vam zgodil.« — Sedaj pa tak blagoslov iz njegove župnije. Zavistnežem je iz kože skočiti.

+ Imenovanje. C. kr. stavbni pristav Ivan Marek je imenovan za c. kr. inženirja v državni stavbni službi za Kranjsko.

— Slovensko deželno gledališče. Iz pisarne: Danes zvečer se vrši izven abonmenta benefična predstava za g. kapelnika Hil. Beniška ter se vprizori prvič v sezoni melodij bogata in orkestralno velezanimivo uglasbena opereta Suppéjeva »Donna Juanita«. Po svoji glasbeni strani nadkrijuje ta opereta marsikatero moderno opereto; zbori v »Donni Juaniti« so pompozni in vsi finali zelo efektni, solisti pa imajo izredno hvaljene vloge. Zlasti gd. Hadrževičeva veliko in krasno vlogo zvitčevskega kadeta, poleg nje g. Iličič, g. Povh, gd. Thalerjeva, ga. Bukšekova, g. Motejl in g. Bohuslav. Prekrasna, mestoma operna glasba in tej opereti, veselo dejanje in izborne vloge naj bi z ozirom na namen današnje predstave, ki se vrši v korist czornejških kanelinku, privabilo čim največ občinstva!

— Cirilmotodarija v pomladni flor. Omizje pri Ančniku v Spodnji Šiški. Ciril - Metodovi družbi, da lažje prenesce plačilo obresti državi, ki bo pri veličini Kotnikovega spo-

reho odvzela prveč doj — dovoljalo 7 K. Slovenec, rečite čističi pa milijonski kren!!! — Vsesto omizje na voglu Jenkove ulice, nahralo za Cirilmotodarijo 4 K pod gesлом: »Jeznez začpani je v Vodmat prišel, — pa se za Mico vsešlo je vnel, — ko se je ponila v časi pijače, — pala za družbo je tudi dvojčka. — Temelj milijona je Kotnik podal, — Janez še štiri je krone dodal.« — Poprek. V zadnjem izkusu bramborev družbe sv. Cirila in Metoda sta bila izkazana tudi dva kamna krožka magistratih uradnikov. Ta dva krožka sta pličala vsak znesek 200 kron, ki se šteje samo med pokroviteljino.

— »Slovenec« Cirilmotodarija rodí še vedno sadove. G. Jos. Bole z Reke je izročil 25 K družbi sv. Cirila in Metoda mesto venca na krsto umetu mecen slovenskemu g. Karelom Kotnikom in izjavil obenem svoje ogorčenje radi »Slovenčevega« napada. — Nabiralnik v trnovskem župničku v Ljubljani je dal 16 K. — Žalski podružnici brzjavljata: »Blag in trajen spomin največjemu slovenskemu rodoljubu in mecenu rajnemu g. Karelom Kotniku na Vrhniku.« — Hvala!

— Narodna delavska organizacija je bila tudi zastopana po več odposlanec pri pogrebu velikega slovenskega dobrotnika Karelom Kotnikom. Narodno delavstvo je s tem pokazalo, da ve ceniti veliki pomen družbenih šol za slovensko delavstvo sploh, posebno še na obmejnih krajih, kjer napolnjujejo te sole večina otroci slovenskega delavstva.

— »Dolenjski fant« je poslal iz Mokronoga za »Cirilmotodarijo« 900 poštnih znakov, katere bo družba prav lahko razpečala, ker je mnogo takih, ki se zelo redkokdaj rabijo. Znamke so lepo sortirane v zavojih: vsak zavoj je prelepljen s kolekcionim »Ptujem. Hvala »dolenjskemu fantu!« Naj bi dobil mnogo posnemalcov!

— Kranjski deželni odbor in umetništvo. »Slovenec« je prinesel članek o umetniškem svetu, kjer piše: »Narod, ki nima svoje umetnosti, ni dosegel one višine v svojem razvoju, da bi se mogel prištrevati med kulturne narode.« Da postane naš narod kulturni ter pokaže svetu svoje umetnost je kupil deželni odbor za deželno umetniško galerijo slike treh hrvaških slikarjev, med njimi Rašiče »Križev pot v Begunjah«. Domači umetniki pa naj nadalje stradajo. Difícil est...

— Društvo »Pravnik« v Ljubljani je v XV. zvezku izdalо sedmo knjižico svoje Poljudne pravne knjižnice. Kakor ajne predniece, tako tudi ta knjiga prinaša predpise, ki so važni vsakomur, nameč: I. Županstvo izročena sodna opravila v zapuščinskih in varstvenih stvareh. II. Javne dražbe zemljišč in premičnin, ki se vrše kaj pogosto pri nas. III. Odstotek za uboge pri javnih dražbah. — Poučna knjižica stane samo 40 in se dobiva po knjigarnah. Isto društvo izda že meseca marca t. l. obširno knjigo »o nespornem sodstvu«, v kateri so vse predpisi o notarstvu, o zapuščinskih in varstvenih stvareh, o denarju in drugih stvareh, ki se hranijo pri sodiščih ter sploh o vsem, kar je s tem v zvezi. Knjiga bo imela čez 600 strani ter bo veljala v platno vezana 7 K, predplačniki pa jo dobe za 5 K 26 v. če ta znesek pošijejo do 15. marca t. l. naravnost društву »Pravnik« v Ljubljano.

— Društvo »Pravnik«. Gospod okrajni sodnik dr. Fr. Mohorič bo v petek, dne 3. t. m. ob 6. zvečer v justični palaci (razpravna dvorana št. 123) nadaljeval svoje predavanje »O kaznivih dejanjih zoper čast po predosnutku kazenskega zakona iz leta 1909«. Povabljeni so društveniki in vsi, ki se za predmet zanimajo. Po predavanju bo društveni sestanek v »Narodnem domu«. — Odbor društva »Pravnik«.

— »Svobodna Misel«. Letnik IV. prične izhajati s 15. marcem in sicer izide dvojna številka.

— Koncert »Glasbene Matice«. Izmed slovenskih skladateljev, katerih nove, veleznamenite skladbe so bodo na tem koncertu prvič izvajale, je v prvi vrsti imenovati g. P. Hugolinę Sattnerja. Pri Gregorčičevi slavnosti se je izvajala njegova »O nevihti z največjim uspehom. Sedaj pa pride na vrsto dve novi veliki skladbi, »Nač narodni dom« in »Jeftejeva prisega«. Prva je samostojen, široko razpleteten, vnesen: mešan zbor a capella, poln energije, navdušenja in miline in zahteva veliko izobraženost zboru. Dušovita in veličastna skladba se pridružuje onim najboljšim slovenskim skladbam, ki imajo vrednost tudi v svetovni glasbeni literaturi. Gregorčeve navdušene besede v načem narodnem domu so popolnoma kongrijalno izražene v glasbenem osnu. Skladateljevo največje določanje do lo pa je »Jeftejeva prisega«, zloženo za mešan zbor, soli in velik orkester, in trajala nekako 25 minut. Ta skladba je najveseljši pojav na nači sedanjem glasbenem dobi. Slovenci dosegajo ne zbirajo in utrijevajo narodna društva. Na zdari!

Močka in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za občino Moste vabi najljudjnje vse člane in somišljenje na prvo. Prvi poskus je bil K. Maškov »Kdo je mare, potem lipov« »Kdo je mare, nato skladbe: Poersterjev »Vednikov venec, Poersterjeva »Domovina«, Lejevidova »Gozdna samota«, Poersterjeva »Turki na Slovici«; kot sedma se jim sedaj pridružuje Sattnerjeva »Jeftejeva prisega«, ki je študovito občuteno in globoko zmišljen način izraža vso lepoto in tragično vsebino krasne Gregorčeve balade. Podrobno o njej in o drugih skladbah prihodnjih.

— Društvo slov. profesorjev predi v soboto, dne 5. aprila ob 8 zvečer prijateljski sestanek v hotelu »Štrukelj Kolodvorska ulica. Referira g. A. Južnič o Lehmanovem sestanku: »Die Bewegungsfreiheit auf der Oberstufe der höheren Schulen.« — Odbor.

— Društvo delovodij in industrijskih uradnikov ima v nedeljo 6. marca ob 6. zvečer v društveni sobi mesečno zborovanje. Med drugimi točkami dnevnega reda, je poročilo delegatov okrajnega društvenega zborovanja na Jesenicah. Ker je to poročilo za vse gg. člane zelo važno, se torej vsi opozorijo, da se gotovo udeležijo tega zborovanja.

— Dr. Boris Zarnik se bo habilitiral na vürburški univerzi. Zagovarjal bo na svojem nastopnem predavanju, ki bo dne 7. marca v vsečiški avli, med drugim sledče sestavke: V prirodi ni nobene pričnvi, kateri bi morali razlagati v zgodovini. Ob zgodovini znanosti spoznamo resničnost fizikalno - kemičnega pojmovanja življenskih procesov. Nobeno dejstvo ne stoji v navskriju s seleksijsko teorijo. Niti v morfološkem niti v fiziološkem oziru ni ostre meje med najnizjimi živalimi in rastlinami. Predniki sesalcev ne smemo iskavati v skupni repfilji, temveč moramo odvajati sesalce in sanropside ob ene skupne praoblike. Mlademu učenjaku-rojaku prav iskreno čestitamo.

— Društvo slov. trž. sotrudnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani pozivlja vse svoje člane, organizirane trž. nastavljence, da se sigourno udeleže veleponembnega sestanka, kateri se vrši dne 5. t. m. točno ob pol 9. zvečer v hotelu »Ilirija«.

— Iz Simon Gregorčičeve javne ljudske knjižnice se je izposodilo meseca februarja 2434 knjig, 249 več ko meseca januarja in 848 več, kakor meseca februarja l. 1909. — Največ se je izposodilo 1. dne 168 knjig in najmanj pa 17. februarja 36 knjig. Povprečno se je vsak dan izposodilo 105 knjig. Novih legitimacij se je izdal meseca februarja 56. Skupno število vseh obiskovalcev znaša koncem februarja 1146. — Knjižnici je prirastlo v celem 75 novih knjig, in sicer 44 slovenskih, 26 nemških in 5 hrvaških. — Število vseh knjig v knjižnici je 2963.

— Na domačih tleh zaslužek domaćim stavbenikom. Bliža se spomlad. Povsod po naših mestih, trghih in vasih se bo marsikaj zdalo, ta bo postavljal novo poslopje, drugi bo kaj popravil ali prezidal. — Z lastavnicami vred prišli bodo zopet v deželo italijanski stavbeniki in pripeljali seboj italijanskih delavcev. Ako bi ne bilo domaćih ljudi te stroke, bi nič ne ugovarjali, da se zaslužek naključno tujcem in največ inozemcem, toda resnica je, da imamo dovolj velikih in malih stavbenikov na Kranjskem in na Primorskem. Kar znajo Italijani, to znajo in še več in bolje domaćini, naj se torej zaslužek daje tem.

— Sokol v Spodnji Šiški je na svojem prijateljskem sestanku preteklo nedeljo sklenil ustavotvorno društvo, kojega imen bo zgrajba sokolskega doma v Spodnji Šiški. Sestanek bil je številno obiskan. Z navdušenjem so

dne 16. t. m. ob 8. svetek v dvorani brata Bučarja. Ta občni zbor se vrši na podlagi premenjenih pravil, katera so bila še le v zadnjem času odobrana in se radi tega zborovanje ni moglo preje vršiti.

Umrl je 22. t. m. v Ilirski Bistrici po dolgotrajni in mučni bolezni gospod Andrej Kregar, posestnik in gostilničar. Pokojnik je bil vrl narodnjak in še eden starih vojakov, ki se je pod Radeckim l. 1848. bojeval v Italiji. Bodl mu blag spomin!

Obojeni Nemci. Znano je še, kako so meseca septembra lanskoga leta divjali na Zidanem mostu brežki turnerji, ko so se vračali Sokoli iz Hrastnika. Takrat so Nemci tudi streljali, tako da so bili ljudje na kolodvoru v največji nevarnosti. Hčerka železniškega čuvaja je bila tudi v resnicu zadeta, tako da nasledke dotične poškodbe še danes čuti. Takrat so nemški listi zagnali v svet, da so napadali in streljali Sokoli. Pretekli petek se je vršila pri okrajem sodišču v Brežicah glavna razprava proti znanim nemškim razgrajalcem. Obojeni so bili: brivec Padišach na 14 dni zapora, dva trgovska pomočnika Matheisova in sicer eden na 24 ur zapora, eden na 20 K globe in zalagatelj Götzovega piva Bieber na 70 K globe. Seveda se mora pomisliti, da so to »Nemci«.

Štajerski deželni šolski svet je sklenil ustanoviti v slovenskem **Hrastniku nemško enorazrednico** in odobril, da se razupita šulvereinska dvorazrednica v Št. Lenartu razširi v tri razrednico.

Ob imenovanju nadzornika J. Schmorantzera glavnim učiteljem c. kr. učiteljišču v Mariboru se je spet pokazala v jasni luči — nemška poštenost. Kako so razni nemški listi osivelega šolnika, ki je vedno vrnjan v ravnino, da predmet mu bode prideljen na mariborskem učiteljišču, ki naj si gratulira, da dobi tako izbirno moč. »Sloveniziral« nenda z risanjem ne bode. Nemei naj bi bili raje molčali ob tem imenovanju, nego da so se tako grdo blamirali. Saj nimajo pri nas v svojih vrstah moža, ki bi bil sposoben za to mesto.

Mlekarna v Št. Juriju ob južni železnici je otvorila 1. marca t. l. v Celju, na Cerkvenem trgu št. 4, prodajalnico z mlekom in mlečnimi izdelki.

Slovensko gledališče v Mariboru. Dne 6. sušča t. l. se uprizori Štajerska burka s petjem »Šiviljak«, kjer gostujeta člana slov. dež. gledališča ljubljanskega gd. Thalerjeva in g. Povhe. To je drugo gostovanje naših umetnikov na našem odrnu, in takor sta pri »On in njegova sestra« s privlačno močjo napolnila dvorano z občinstvom, katero jima je navdušeno ploskalo, tako bodo i sedaj vse hitelo gledat naša umetnika. Posebno se opozarja na kuplete, ki so kaj saljive vsebine. Začetek predstave je točno ob pol 8. Pri predstavi svira »Slov. godbeni orkester«.

Akad.-tehn. društvo »Triglav« v Gradcu. IV. redni občni zbor se vrši dne 5. sušča 1910 ob 8. zvečer v prostorih Osojnikove restavracije (Lehnhardova ulica).

Samomor. V Gradcu se je spri s svojo ljubico, neko omoženo žensko, 23letni delavec Maks Friznik iz Prevalja. Porinil si je pred njenimi očmi pilo v srce. Kaj vse ljubezen stri!

Zaprli so v Trstu 48letnega čevljara Josipa Umeka iz Ljubljane, zdaj stanujočega v Trstu, ker je pretepjal svojo ženo. Divjaški mož je že pred kakim osmimi leti izbil svoji ženi oko in zdaj ji je grozil, da ji izbije še drugo.

Amerikanske novice. V Bridgeportu v Ohio se je ponesrečil I. Kraker s Kočeveskega. V rudokopu je padlo nanj toliko kamenja, da je bil takoj mrtev.

Gostilničarska zadružna pivovarna. V torek, 2. sušča, se je vršila plenarna seja priprjaljnega odbora za ustanovitev gostilničarske zadružne pivovarne, ki je bila v marsikaterem oziru velevažna in odločilna. Nepobito dejstvo je, da je zanimanje za to akcijo vedno večje in da je našemu gostilničartvu ležeče na tem, da se na zdravi podlagi čim prej osamosvoji. Najboljši dokaz je pač, da je v ta namen klub malenkostni agitaciji subskribiranih že okoli 140.000 kron in da se vsled tega sме pričakovati, da se ta vsota, ko projekt dorazi, podvoji in potroji. Jako zdrav pojav pa je tudi, da pri tej akciji hočejo postopati vodilni krogji previdno in da hočejo s pravo realizacijo priti šele tedaj, kadar je zadeva vsestransko in strokovnjaško presečana. Zato stopi priprjaljni odbor z vsemi še prostimi pivovarnami v dogovor, si preskrbi glede vseh potrebnih podatkov in se končno odloči za ono, ki gostilničarstvu najbolj konvenira, eventualno si gostilničar-

stvo osnova popolnoma novo pivovarno, odgovarjajočo našim razmeram. Nadaljnja vodilna misel pri tem podjetju je, raje začeti z manjšim, toda dobičkanosnim podjetjem, takor pa s prevelikim, zato pa pasivnim. Ta načela so se pri navedeni seji po vsestranskem prereščavanju obvezno in določeno določila. Vsled tega se tudi ta trdno pričakuje, da bodo i oni gostilničarji, ki dosegajo te akciji iz gotovih vzrokov niso bili naklonjeni se za njih bolj zanimali in pred končno odločitvijo na tozadnem shodu vseh kranjskih gostilničarjev v Ljubljani z zadovoljstvom lahko priznali, da tudi v tem oziru stopamo v boljšo bodočnost.

Deželna zadruga izdelovalcev sodavice na Kranjskem ima v pondeljek dne 7. t. m. dopoldne ob 10. uri v gostilni pri »Boltetu« na Rimski cesti št. 17 v Ljubljani zadružno skupščino.

Adaptacijska dela za hotel »Zlata kaplja« se bodo znatno zakasnila, ker se je pri tozadnem popravljanju komaj pred 13 leti sezidane hiše dognalo, da je tramovje preprečilo in črivo. Pravilno čudež je, da se stropi niso podrli, ki bi lahko povzročili grozno nesrečo, ker so takoreko sajno še viseli v zraku. Gospod Tratnik ima občutno škodo, ker mora skoraj vse tramovje z novim nadomestiti, vrhutega pa se mu tudi otvoritev hotela znatno zakasnji. Za posestnike novih hiš so take novice zelo zanimalne in podučene.

Tujški promet v Ljubljani meseca svečana. Zadnji mesec je prišlo v Ljubljano 3771 tujev, 206 manj kakor istega meseca lani in 471 manj kakor meseca januarja letos. Nastalo pa se je v hotelu »Union« 965, »Slon« 744, »Lloyd« 261, »Avstrijski cesar« 224, »Ilirija« 13, Strukelj 124, »Malič« 114, »Južni kolodvor« 111, »Tivoli« 104, »Bavarški dvor« 56 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 935 tujev. — Bilo pa jih je s Kranjsko 1137, z Dunajem 999, iz slovenskih pokrajin 459, iz delte češke krone 162, iz drugih avstrijskih del 547, z Ogrsko 140, s Hrvatsko in Slavonijo 171, iz Bosne in Hercegovine 20, iz Nemčije 63, iz Italije 41, iz Rusije 4, iz Anglije 1, in Francije 1, z balkanskih držav 12, in po eden iz Severne Amerike in Avstralije.

Semenj. Dne 2. t. m. je bilo na tedenski semenj prignanih 986 konj in volov, 234 krav in telet, skupaj 1220 glav. Kupčija je bila pri konjih prav dobra, pri govejji živini pa dobra.

Prehodi čez železniške mostove. so v zmislu veljavnih predpisov prepovedani. Vendar so se ljudje posluževali teh prehodov v zadnjem času prav pogostoma in tudi neovirano, tako na železniškem mostu pod Golovcem, takor v še veliko večji meri čez Ljubljanico v Vodmatu. Kakor smo pa izvedeli, dobili so sedaj železniški uslužbenec strog ukaz, da morajo vsakega, ki bi šel po enem, ali drugem teh mostov, naznaniti. Zatemrje svarimo občinstvo, ki posebno ob lepih dnevih v postnem času rado poleti v prijazno Stepanjo vas, Fužine in bližnjo okolico in se je doslej posluževalo zlasti železniškega mosta v Vodmatu, da to v svojem interesu opusti.

Seminski slapej v Ljubljani. Včeraj zvečer se je zgodila v Siški goljufaju, kakoršne so se po Dolenskem in Štajerskem v zadnjem času dogajale že ponovno. Predvčerajšenj je naunreč prišel v Ljubljano kočar Ivan Bradač iz Velike račne in prenočil pri svoji hčeri v Siški. Včeraj zjutraj je šel mož na semenj, popoldne se pa vrnil zopet v Siško. Pozneje je šel v mesto k spovedi in ko se je šel 1/4. večer v Siško poslovit, ga je pri Koslerjevi pivovarni srečal nek neznanec in vprašal, če še leži neka krava v cestnem jarku. Bradač mu je to potrdil in ga vprašal če je živinodravnik. Neznanec je to vprašanje dobro došlo in je Bradač takoj odgovoril, da je živinodravnik. Ko je šel mož potem svojo pot dalje, je šel neznanec par korakov z njim. Hipoma se je sklonil in »našel« listnico, v kateri je bilo nekaj papirnatega denarja. Bradač je tugej takoj opozoril, da mora to oddati pri županstvu ali orožništvi. »Najditelj« ga je nato pregovoril, da sta šla Koslerjevega vrtu denar preštet. Prišedti že precej daleč, jima pride naproti nek drug neznanec ter pravi, da sta nekaj našla in da je on to izgubil ter zahteval nazaj. Bradač mu pokaže listnico, v kateri je imel bankovec za 100 K in pet po 20 K. Ko je neznanec listnico ogledal, jo je dal Bradač nazaj s priponom, da ta ni njegova, potem pa je zahteval, da mu je tudi »živinodravnik« pokazal svojo, to je ono, ki jo je našel, a tudi te ni sponal za svojo ter mu jo dal nazaj. Izgubitelj pa je začel znova trditi, da morata imeti njegovo listnico in jo morata, kar sta pa oba zanikal. Posebno je prijeman Bradač in ga prisilil, da se je sezul, če, da jo je spravil v čeplje. Da se je pa mož tudi te sumnje rešil, se je so-

sul in pokazal neznanecu, da nima nicensar v čeplju. Ko je bil bos, sta oba neznanca zbrala, skočila čez sid in se izgubila v gozd. Bradač se je to seveda zdelo zelo čudno in nerazumno in ko je pogledal v svojo listnico, je opazil, da so s tujcema izginili tudi bankovci. Zadevo je takoj javil orožništvo in policijo. Obe varnostni oblasti sta storile vse potrebno, a se jima dosedaj še ni posrečio sieparjev izslediti. Nedvomno sta to ista lopova, ki sta napravila že enake sleparje, že po Dolenskem, kajti kakor ona dva, sta tudi ta dva govorila hrvaško. To naj bodo našim semnjarjem, da bodo i oni gostilničarji, ki dosegajo te akciji iz gotovih vzrokov niso bili naklonjeni se za njih bolj zanimali in pred končno odločitvijo na tozadnem shodu vseh kranjskih gostilničarjev v Ljubljani z zadovoljstvom lahko priznali, da tudi v tem oziru stopamo v boljšo bodočnost.

Gotovo se bo podružnica tudi v Gradcu prav tako uspešno razvijala, kar se razvija v Celovcu. Izreče se zahvala Avstro-Ogrski banki, Češki deželni banki, zlasti pa Živnostenski banki, ki je bila vedno, in je upati, da bodo tudi v bodočem na strani Ljubljanske kreditne banke. Zahvala se izreče tudi vladnemu svetniku spolu Ivanu Kremenušku kot državnemu komisaru za prijazno sodelovanje.

Poročilo upravnega sveta o poslovnem letu 1909 se vsled predloga delničarja g. pl. Trnkóczyja ne prečita, ker ima vsak delničar poročilo v rokah.

Predsednik nadzorstvenega sveta, g. Josip Lavrenčič, izjavlja, da so vse knjige v najlepšem redu ter predloga absolutorij, kar se soglasno sprejme.

Upravni odbor predlaga, da se od čistega dobitka razdeli 5% na dividenda in 1 1/2% na superdividenda.

Soglasno sprejeto.

Nato utemeljuje g. dr. Triller predlog upravnega sveta, da se zviša delniška glavnica od 3 na 5 milijonov krov. Predlog je bil soglasno sprejet.

Nato so se vršile volitve v upravni svet. Izvoljeni so bili:

Ivan Hribar, župan ljubljanski itd.; Josip A. Špitálsky, ravnatelj podružnice Živnostenske banke pro Čehy a Moravu na Dunaju; Ivan Knez, veletržec deželnih poslanec in censor podružnice Avstro-ogrskih banke v Ljubljani; Kornelij Gorup vitez Slavinskij, veletržec itd.; Gabrijel Jelovšek, velepos. itd.; Karel Ježek, tovarnički upravni svetnik Živnostenske banke; Fran Krasný, arhitekt in član predstojništva dunajske Živnostenske banke; Fran Pavlin, e. kr. stavni svetnik v Ljubljani; dr. Ivan Tavčar, odvetnik in deželni odborik v Ljubljani; dr. Karol Triller, odvetnik, deželni poslanec, v Ljubljani; Alojzij Vodnik, kamnosek itd., v Ljubljani; Urban Zapanc, veletržec, v Ljubljani.

Končno izreče predsednik zahvalo nadzorstvenemu svetu in uradništvu ter zaključi občni zbor v svrhu konstituiranja odbora.

Slovenski jug.

Občinske volitve v Zagrebu. Danes se vrši v Zagrebu naknadna volitev 3 občinskih svetnikov v I. razredu in ožja volitev med kandidatom koalicije Ljudevitom Gerersdorferjem in madžaronom dr. Siebenscheinom. Za naknadno volitev je koalicija postavila tele kandidate: Julij pi. Halper, Benko Deutsch in Vekoslav Heinzl. Toliko kakor govorilo je, da bodo vsi tri štirje kandidati prodri. Jutri v petek je ožja volitev v III. razredu med kandidatom koalicije Ivan Ancelom in frankovcem Gašperovićem. Tudi pri tej volitvi ni dvojma, da bo zmagal Ivan Ancel. Pri občinskih volitvah je bilo izpolnitih 26 mest občinskih svetnikov. Izmed teh jih je izvojevala 23 koalicija, 3 pa madžaroni. Ker ima koalicija že sedaj 3 zastopnike v občinskem svetu, znaša torej število vseh občinskih svetnikov, ki pripadajo koaliciji 26. Ker šteje občinski svet 45 članev, ima torej koalicija v tej korporaciji sedaj absolutno večino. Po temtakem bo tudi novi zagrebški župan prista koalicije. Med kandidati za županski stolec se v prvi vrsti imenuje dr. Vrban.

Izgubljeno in najdeno. Trgovec Ivan Poznič je izgubil zavitek molitvenikov, vrednih 8 K. Gd. učiteljica Josipina Stojeva je izgubila zlato žensko uro z dolgo srebrno ovratno verižico. Postrežnica Marja Lenarciceva je našla v hotelu »Union« zlato zapestnico.

Zlato žensko uro s srebrno verižico. je našla včeraj gd. Angela Jenkova, prodajalka v trgovini Ivana Bonača, kjer je dobi lastnik nazaj.

Ljubljanske kreditne banke

X. redni občni zbor

se je vršil danes dopoldne ob 11. uri v gornjih bančnih prostorih pod predsedstvom g. župana in državnega poslanca Ivana Hribarja. G. predsednik konstatiše sklepnočnost ter izjavlja, da ima žalostno dolžnost, proročati o smrti pokrovitelja kreditne banke, grofa Jana Harracha, ki se je vedno živo zanimal za razvoj slovenskih del. Udeleženci se v znak sožalja dvignejo raz sedež, kar se zabeleži v zapisnik. Gospod predsednik omemba delje, da udeležba ni kdove kako velika, kar je gotovo znamenje, da delničarji popolnoma zaupajo sedanjemu vodstvu. Z današnjim dnevom nastopa banka deseto leto svojega poslovanja. Glavnica znaša desetkrat toliko kot je znašala ob ustanovitvi banke in rezervni zaklad je zdaj toliko, kot je bila takrat glavnica. Ljubljanska kreditna banka vzbuja povsod zanimanje in uživa povsod splošno zaupanje. Ona je najmočnejši bančni zavod na slovenskem jugu. Ustanovila je podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu. Upravni svet nameravlja v najkrajšem času ustaviti peto podružnico in sicer v Gradcu, kjer je mnogo slovancev življa.

smrt in od tistega časa se nista ved smela vrneti na Bolgarsko. V zadnjem času pa se je baje dognalo, da je bil Sarafov v zvezi s turško vladlo, kateri je izdal vsekodaj gibanje bolgarskih ustaških čet v Makedoniji. Z ozirom na to razkritje bo baje bolgarska vlad predlagala kralju Ferdinandu, čim se vrne iz Rusije, da pomilosti Sandanskega in Panico.

Telefonska in brzojavna poročila.

Poslanska zbornici.

Dunaj 3. marca. Današnja seja je slab obiskana. Zbornica nadaljuje prvo čitanje proračunske predloga. Prvi je govoril maloruski socialnodemokratični poslanec Vytik. Za njim je govoril Vsenemec Pacher. Sedaj govoril predsednik poljskega kluba dr. Glombinski. Pihodinja se bo jutri.

Ministrski svet.

Dunaj, 3. marca. Dopoldne je imel v parlamentu ministrski svet kratko sejo.

Dr. Luegerjeva bolezni.

Dunaj, 3. marca. Zdravstveno stanje dr. Luegerja je neizpremenjeno. Po buletinu soditi se je njegova bolezen celo preokrenila nekoliko na bolje. **Miroslav Hubmayer** † **Sarajevo**, 3. marca. Včeraj je tu umrl znani ljubljanski Miroslav Hubmayer v 69. letu svoje starosti. Pogreba se je udeležil civil

Izvod sudskega.

Inpred takajnjega poročnega sodišča

Mlad ubijalec. Na zatožni klopi sedi 20 let stari Janez Jančar, pristojen v Krko, delavec na Raketu. Dne 8. svetčana t. l. zvečer prišel je Jančar v kolodvorsko restavracijo, kjer se je nahajala večja družba. Med fanti se je nahajal tudi Janez Mihevec, ki je bil pa že precej vinjen. Vendar do kakega prepira med fanti ni prišlo. Bilo je okoli polnoči, ko so skupno odšli Franc Krajec, Franc Skrbec, Janez Mihevec in Josip Jančar. Prvi je šel domov, ostali trije so se napotili v Mlakarjevo gostilno, ki je pa bila zaprta. Začeli so trkati, naj se jim odpre. V tem sta začela Mihevec in Jančar zaradi neke palice prepričati, se, na kar je sledil pretep. Jančar je potegnil nož iz žepa in začel z njim mahati okoli sebe. Nato sta se Jančar in Mihevec spoprijela, se vrgla na tla in se valjala po tleh, tako da je bil enkrat eden enkrat drugi na vrhu. Skrbec ju je hotel razdvojiti, a ga je pri tem Jančar z nožem v roko vrezal. Šel je v gostilno, pa se kmalu vrnil in pokazal poskodo obdolžencev. Ko je uvidel Mihevec, da ima Jančar nož, začel ga je Mihevec klofutati. France Skrbec se je pa vrnil nazaj v gostilno. Kot priča zaslišan, izpove Skrbec, da sta se zunaj gostilne nasprotnika zelo ravalna, kar sledi iz tega, da je imel Jančar okoli 15 prask na svojem životu. Slišal je tudi Miheveče besede: »Le zamerkaj si, trikrat si me sunil, za to te bom že v Cerknici poiskal«. Janez Arko je našel zjutraj kakih 100 korakov od Mlakarjeve gostilne Miheveca mrtvega. Mihevec je zadobil na vratu eno, na levih prsih pa dve poskodbi. Smrt je nastopila vsled otrpenja srca. Obdolžene se izgovarja, da je izvršil deljanje v silobranu in piganosti, in da se ne ve na podrobnosti spominjati. Dorotniki so pritrtili vprašanja na opravičeni silobran in na lahko poskodo Skrbeca, nakar ga je sodišče zaradi pregrška proti telesni varnosti obsodilo na 4 mesece zapora.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Zalostno novo leto je imela posestnica in vdova Marijana Šivic v Kamniku. Imela je v svoji skrbri 1 1/2 leta staro vnučko Anglo, katera je že sama hodila. Imel je pa otrok to navado, da je vedno brskal pri peči pri neki razpoki, ki je bila le slabo zadelana. Zadnjega dne leta je Šivic peč dobro zakurila in ša potem v hlev. otrok je po svoji navadi začel po razpoki brskati, na kar se mu je vnela oblike. Dobil je tako hude opinke, da je drugi dan umrl. Sodišče je Marijano Šivic oprostilo, ker ji je verjetno, da je poklicala zidarja, da bi bil peč popravljal, a se je izgovarjal, da ne more zazidati, ker je peč prevroča, na kar je sama zadelala z opoko in peč z apnom zamaza.

Z odra padel. Pri stavbi nove uradniške hiše v Gradišču sta nosila opoko 18letni Jakob Obreza iz Most in zidarski vajenc Janez Škoč iz Spod. Hrušice. Ker nista imela ravno dela, sta se jela na odru tretjega nadstropja v šali med seboj ruvati. Škoč je s svojim suknjem udaril Obrezo, nato pa odskočil nazaj proti oknu, tako da je stal skoro na robu odra. Obreza je skočil za Škočom ter ušilj v prsa tako, da je zgubil Škoč ravnotežje in se vznak prevrnil skozi okno in padel na tla. Počila mu je lobanja, kar je povzročilo smrt. Obreza je bil obsojen na 3 tedne stroga zapora.

Svojo mater udaril. Delavec Anton Peterman v Žerovnici črti svojo mater in slabu z njo postopa. Neko dopoldan je prišel malo pijan domov, nakar je svojo mater tako po ustih udaril, da ji je izbil zob. Obsoden je bli na 3 mesece ječe.

Pretep v žganjarni. V Štritarjevi žganjarni v Gosposki ulici sta sitnari Srečko Kos, ključavnicaški pomočnik in Andrej Jager. Zlasti je bil poslednji vsled piganosti zelo nadležen. Štritar je bil primoran Jagra iz lokala iztrirati, pri čemer mu je pomagal Kos. Pri tem je pa ta z neko kostjo Jagra tako močno v prsa sunil, da mu je prizadil težke poskodbe. Sodišče ga je obsodilo na 6 mesecev ječe.

Usodepolni sunek. Martin Jamnik, posestnik v Križni gori, je prisel dne 14. decembra m. l. zvečer vasočat k sosedu Antonu Kokalju. Tu je imel dosmrtno stanovanje 89 let stari vžitkar Simon Vilfan, ki je bil znani kot velik zapravljevec. Jamnik se je s starškom malo poščil, kar je tega tako raztogotilo, da je hotel dobiti kakršnokoli orodje, da bi opazil Jamnika. Ta je starea od sebe pahnil, da je padel in da se je le s posmoto Antonu Kokalju komaj vzdignil. Staršek je valed razburjenja in sunka po pretek 3 dni vsled utrpenja srca umrl. Jamnik je bil vsed

tega male prevzel osnovno ravnanje na 8 dni zaprva občine.

Zreli pišček. Vladugar Janez Trele iz Ustja, večkrat predlagovan, je prišel dne 28. januarja t. l. v občinsko pisarno v Postojno. Tu je zahteval od tajnika podpore. Ker je nabol, začel je po pisarni tako razgrajati, da je bil tajnik primorjan poklicati stražnika. Trele je pa stražnika prosil in ko je bil aretovan, je bil in tolkel z rokama in nogama okrog sebe in le z veliko silo ga je bilo možno ukrutiti in ga odvesti v zapored. Tu je bil znova razbijati ter je napravil 8 K 60 v škode. Lansko leto početkom meseca decembra je prišel z enakim vlačugarjem v Gornji Mozelj ter prosil tamoznjega župana, nato ju vzame v službo, da bosta v njegovi hosti drva žagala. Dobila sta vsak nekaj predvzemja in dovoljenje, da smeta potrebno orodje in potrebo hranu vzeti na račun župana Janeza Jonketa. Le pol dneva sta dela, nato pa prodala orodje in vuela na županov račun nekaj živeža ter pobegnila. Napravila sta Jonketu 36 kron 90 v škode. Trele je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe.

Gospodarstvo.

Mestna hranilnica ljubljanska. Meseča februarja 1910 vložilo je 1571 strank 1.009.478 K 22 v. 1201 strank pa dvignilo 665.679 K 69 v. Stanje vlog koncem meseca februarja 1910 38.000.362 K 03 v. Stanje vložnih knjižje 27.371.

»Ljubljanska kreditna banka«. V mesecu februarju 1910 vložilo se je na kujičice in na tekoči račun 2.021.061 kron 33 v., dvignilo pa 1.363.757 K 90 v. Skupno stanje koncem februarja 12.266.844 K 86 v.

Kmettska posojilnica ljubljanske okolice, Ljubljana. V mesecu februarju 1910 je vložilo 778 strank 653.293 K 23 v., dvignilo je pa 600 strank 535.889 K 39 v., tedaj več vložilo 117.403 K 84 v. Izplačalo se je posojila 65 strankam v znesku 317.882 K 38 v. Vrnjilo je pa posojila 43 strank 237.795 K 12 v. Denarnega prometa v mesecu februarju je bilo 7.298.664 K 89 v. Hranilnih vlog nad 20 milijonov kron.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu februarju 1910 je 164 strank vložilo 45.580 K 39 v., 144 strank dvignilo 37.312 K 05 v., 5 strankam izplačalo hipotečnih posojil 7700 K. Stanje hranilnih vlog 1.939.847 K 99 v., stanje hipotečnih posojil 1.447.817 K 48 v. Denarni promet 168.768 K 17 v.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu februarju 1910 je 363 strank vložilo 126.973 K 41 v., 283 strank dvignilo 122.405 K 50 v., 3 strankam se je izplačalo posojil 5300 K. Stanje hranilnih vlog 4.513.595 K 51 v., stanje hipotečnih posojil 2.934.136 K 79 v., stanje občinskih posojil 481.089 K 69 v. Denarni promet 359.576 K 15 v.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu februarju 1910 je 205 strank vložilo 55.042 K 63 v., 212 strankam se je izplačalo posojil 25.670 K 11 v. Stanje vlog 3.400.211 kron 89 v. Denarni promet 316.366 K 44 v.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu februarju 1910 je 209 strank vložilo 60.466 K 45 v., 202 strank vzdignilo 54.707 K 66 v. v torzej več vložilo 5758 K 79 v., 9 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 27.120 K, 310 menic se je eskomptovalo za 96.634 kron. Stanje vlog 3.496.232 K 34 v. Denarni promet 373.366 K 96 v. Vseh strank je bilo 1031.

Poslano.*)

V zadnjem času širijo moji nepriznati po Ljubljani govorice in sicer, da dolgajem v Slavoniji tamkajšnjim kmetom na blagu čez 70.000 kron in pa da sem izgubil vsled ponesrečenih borznih špekulacij velike vsto denarja. Ker je vse to čisto navadna in podla laž, pozivjam razširjevalec teh govorite, naj dokazejo to svoje natolevanje.

Da jim pa nekoliko olajšam to delo, hočem navesti nekoliko podatkov o onih »ponesrečenih« kupčijah.

Po g. Milantu Zdjelariću, veleposlanskemu v Čovaču (Slavonija) sem kupil večje množino blaga ter izplačal tamkajšnjim kmetom čez 100.000 kron v gotovini. Ker pa v zadnjem času nekaj blaga ni odgovarjalo vsem pogojenim zahtevam, nisem hotel izplačati tozadne vsto 3000 kron (reci: tritisoč kron). Seveda tudi g. Zdjelarić ni plačal kmetom tega blaga 21. t. m. so prišli dotedni slavonski kmetje v Ljubljano ter precej glasno zahtevali na mojem domu izplačilo tega denarja. Mene pa slučajno ne bilo doma — kar je pa popoloma nepomembno, ker sem sklenil kupčijo z g. Zdjelarićem in ne s kmeti.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le teljko, koller dočka zaken.

Ker se pa tiče mojih besednih špukljacij, se ti mora priznati, da je lahko prepirajo pri komercijskem in borsnem svetniku g. Wetalerju, borsnem agentu g. Weissu in odvetniku dr. Hößingerju, vsi na Dunaju, da nisem nujesar izgubil in da so moji računi z mojimi dunajskimi odjemaliči popolnoma v redu.

Konečno izjavljam, da bom zoper vsakogar, ki bo do razširjal te govorice, brez pardona sodniško nastopil.

V Ljubljani, 28. februarja 1910.

ALBIN ANŽIČ.

Darila.

Podpornemu društvu za slov. visečo določo na Dunaju so dalje poslali sledeči p. n. dobratki:

175 K daroval dame slov. akad. plesa 5. febr. v Ljubljani; po 100 K: klub na prednjih slov. dijakov v Celju, posojilnica v Celju in v Mariboru; po 50 K: sl. župan. Zagorje ot Savi in nemenoval v Ljubljani; 40 K 22 v nabol g. J. Cerveny, Cerknica; 30 K sl. županija Litija; po 20 K: dr. Janko Babnik, c. kr. dv. svetnik, Dunaj, Martin Cofarč, Ljubljana, Anton Deller, c. kr. ravn. pom. urada, Trst, Fran Dolenc, Stara Loka, Martin Jurkovič, dekan, Ljutomer, Fran Majdič, Jarše, dr. Iv. Pejkovič, dež. sod. svetn. v. p., Dunaj, ga. M. Seidl, Novo mesto, Al. Vodnik, Ljubljana, dr. Drag. Treo, odvetnik, Gorica, Mestna blagajna v Idriji, Posojilnica v Slov. Bistriči in v Trebnjem; 16 K: Ig. Gruntar, c. kr. notar, Ribnica; 15 K: Fran Kadunc, prof. na drž. vis. realki, Banjaluka; 12 K: Iv. Vrhovnik, trnovski župnik, Ljubljana; po 10 K: dr. Janko Benedik, Ebed, dr. Fr. Götsch, vod. dež. blaznice, Stutevec, And. Jakil, tovarnar, Rupa, dr. Jos. Jelenec, Dunaj, dr. Fr. Kos, c. kr. prof. Gorica, dr. Otmar Krajec, Ljubljana, dr. Vek. Kukovec, odv. Celje, R. Marenčič, trg. Kranj, Fran Matejčič, c. kr. dež. sol. nadz. Trst, Mar. Ogorev, Konjice, Tomo Pavšič, Kranj, Ant. Peterlin, c. kr. prof. Ljubljana, Ivan Petrič, c. kr. inž., Dunaj, dr. Ant. Povšič, c. kr. sod. svetn. Trst, dr. Alb. Poznik, c. kr. notar, Novo mesto, Ant. Reich, c. kr. ravn. Ljubljana, dr. Izo Reja, zdravnik, Komen, Fr. Roblek, drž. posl. Zalec, dr. Fr. Rosina, Maribor, Jos. Rotner, c. kr. sod. svetnik, Vrancska, dr. Matija Schmidmauer, Rajhenburg, Ferd. Seidl, Gorica, dr. Gvid. Srebre, Brežice, K. Savnik, Kranj, Ivan Šepič, Konjice, Iv. Skarja, dež. tajnik, Ljubljana, M. A. Ternovec, c. kr. dv. svetn. v. p., Trst, Ant. Trenč, Jesenice, dr. Pavel Turňar, Maribor, Ivan Valenčič, Trnovo in sl. županstvo Poljane nad Škofjo Loko; 8 K: M. Mlačič, Dunaj; po 6 K: Fr. Casparin, c. kr. prof. Dunaj, Alojzij Huth, c. kr. fin. kom. Radovljica, dr. Karl Pamer, c. kr. svetn. v. p., Gradeč in Peter Zink, c. kr. sodnik, Volosko; po 5 K: Karl Barborič, Novo mesto, dr. Alojzij Brencič, odv. Celje, dr. Ant. Brumen, odv. Ptuj, dr. Jos. Debevec, c. kr. profesor, Kranj, dr. Anton Furjan, c. kr. sodnik, Brdo, dr. Jos. Globenik, odv. Novo mesto, dr. Fr. Horvat, c. kr. notar, Brežice, Jakob Kogej, c. kr. notar, Postojna, Rud. Kralj, Kranj, Ljubljanič v Domčic, Gorica, Luka Lutvar, c. kr. prof., Maribor, Iv. Liesskounig, ravn. v. p., Gradeč, Matija Marinček, c. kr. notar, Tržič, Fr. Martelanc, c. kr. okr. živ. zdr. Tolmin, Fr. Pahernik, velepos. Vuhrer, dr. Vlad. Pertot, Dunaj, And. Podhostnik, župnik na Rečici ob Savinji, Henrik Schreiner, c. kr. svetn. Ormož; po 4 K: Jan. Klemenčič, viš. post. kontr. Ljubljana, Fr. Košmelj, železniki, dr. Fr. Perne, Kranj in Lav. Schwentheim, Ljubljana; po 3 K: Fr. Nemeč, Nabrežina, Ant. Nežič, dekan, Čepič, Jož. Reisner, c. kr. prof., Ljubljana, dr. Jos. Tominek, Ljubljana, Vlad. Vojska, Gradeč, Mar. Wintischer, Kranj; po 2 K: Fr. Cerar, Domžale, Iv. Engelberger, Tržič, Jos. Farkaš, St. Juri ob Ščavnici, L. Fürsager, Radovljica, Jos. Hafner, Škofja Loka, Fr. Heric, Praga, Fr. Ks. Jelovčan, Gorenja vas, dr. Fr. Kogol, Jesenice, Iv. Krusec, Ljubljana, Fr. Ormanov, Zelezničari, Fr. Omersa, Kranj, dr. Jos. Pavlin, Gorica, Ant. Petriček, Zalec, Mart. Schuster, Možirje in dr. Fr. Vončina, Krško; po 1 K: Fr. Deu in Rajko Polak v Tržiču.

— Odbor se istrenko zahvaljuje p. n. dobratnikom in prosi novih podpor. Durove sprejema blagajnik Ivan Luzar, nadrevident juž. zel. v p. Dunaj III/3 Reisenstrasse 27.

Slovenci in Slovenci! Ne zabitte družbo sv. Cirila in Metoda!

Hotel Union

The Royal Bio

Danes, v četrtek

med drugim:

• Vierwaldstätterskoj jezero. •

Veslaška tekma Pariz-Lipsko.

Dva lepa, senzacionalna umetniška filma-

V znamenju kršča

in

Dve slike,

films d' art, predstavljajo prvi pariški umetniki.

Vsi zato in zato poskušata nov spor.

Sam predstav: 1. parot 1 K. II. parot

K — 10, srednji balkon K — 10, stranski balkon

K — 10.

Odvetniškega koncipijenta

— ki ima že nekaj prakse —

sprejme takoj

dr. Josip Farlan, odvetnik v Ljubljani

Tržaščeva cesta 26.

754

Ustna voda

„EUODIN“

Specij